

عنوان مقاله:

بررسی اثربخشی آموزش با هدف توسعه ارتباطات مشارکتی در حفاظت: مطالعه سیستم تامین آب قنات در خضرآباد یزد

محل انتشار:

فصلنامه علوم محیطی، دوره 19، شماره 3 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

ایمان اسلامی - گروه مرتعداری، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس، نور، ایران

حسین سروی صدرآباد - گروه آبخیزداری، دانشکده منابع طبیعی و علوم دریایی، دانشگاه تربیت مدرس، نور، ایران

حسن طباطبایی - گروه آبخیزداری، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه یزد، یزد، ایران

محمد رحمانی - گروه محیط زیست، دانشکده علوم دریایی و محیطی، دانشگاه مازندران، بابلسر، ایران

خلاصه مقاله:

سابقه و هدف: مدیریت مشارکتی کارآمد در منابع طبیعی و محیط زیست در گرو ارتقای سطح دانش، مهارت، بینش کنشگران و توسعه رفتار مشارکتی آنها است. بر همین اساس، سازمان های مرتبط با این امر برای برگزاری دوره های آموزشی - ترویجی، اقدامات ظرفیت سازی توانمندسازی را با صرف هزینه و انرژی زیاد انجام می دهند که نتیجه این اقدام ها در عمل باید توسعه شبکه ارتباطات میان فردی، تعاملات دوسویه و پویایی شبکه کنشگران روستایی برای حل مسئله های محیط زیستی بر مبنای تفکر جمعی و افزایش اعتماد باشد. با وجود این، میزان تاثیر این اقدام ها در ارتباطات مشارکتی جامعه هدف کمتر ارزیابی می شود که این ارزیابی نقش مهمی در شناخت میزان موفقیت ایندوره ها و اصلاح و تکامل آن خواهد داشت. هدف از پژوهش حاضر، بررسی تاثیر آموزش و پروژه های توانمندسازی صاحبان منافع قنات بر ارتباطات مشارکتی آنها در حفاظت از این منبع ارزشمند در محدوده خشک و کویری استان یزد در منطقه خضرآباد به روش تحلیل شبکه اجتماعی است. مواد و روش ها: این مطالعه به منظور شناخت تاثیر آموزش به صورت کمی بر ارتباطات مشارکتی کنشگران در دو مرحله (مقایسه قبل و بعد از مجموعه اقدام های توانمندسازی) شامل شبکه کامل بهره برداران قنات را مورد سرشماری قرار داده است. شبکه اجتماعی تحقیق در قالب دو پیوند اعتماد و مشارکت با اندازه گیری سنجه های سطح کلان و تحلیل اطلاعات در محیط نرم افزار Ucinet انجام گرفته است. نتایج و بحث: نتایج نشان داد تمامی سنجه های شبکه پس از اجرای طرح بیان شده بهبود یافته است. تغییر مقدار سنجه ها نشان می دهد که افزایش تعداد ارتباط مشارکتی و تعاملی صاحبان منافع همراه با سرعت بیشتر و زمان کمتر رخ داده است. نتیجه این تحقیق بیانگر خروجی انحصار و تمرکز شبکه از چند کنشگر و گردش سریعتر اطلاعات و ارتباطات و در نتیجه افزایش تعادل شبکه کنشگران است که مجموعه این موارد موجب افزایش روابط متقابل اعتماد و در نتیجه افزایش سرمایه اجتماعی در حفاظت از منبع آب قنات گردیده و در نتیجه ساماندهی بهتر حفاظت مشارکتی را در بر خواهد داشت. نتیجه گیری: وضعیت سنجه های مورد مطالعه (سطح کلان شبکه) پس از اجرای طرح توانمندسازی و ظرفیت سازی جوامع محلی بهبود یافته است و تاثیر این فعالیت ها و اقدام ها اگر مدون و هدفمند باشد می تواند تاثیر چشمگیری بر رشد سرمایه اجتماعی و توسعه ارتباطات حفاظت مشارکتی در بخش منابع طبیعی و محیط زیست بویژه منابع آب داشته باشد و ضریب موفقیت فعالیت همکاری به میزان قابل توجهی افزایش دهد.

کلمات کلیدی:

حفاظت مشارکتی، سرمایه اجتماعی، تحلیل ذینفعان، قنات، خضرآباد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1302684>

